

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiarvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Quod multipliciter sponus & sponsa accipitur. K. L. M

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

bent. Sponsi vero possunt sine communi consensu monasterium eligere. Vnde videtur inter sponsum & sponsam coniugium non esse. Ideoq; asserunt à prima fide desponsationis coniuges appellari, non re presentium, sed spe futurorū: quia ex fide, quā ex desponsatione sibi inuicem debent, postea efficiuntur coniuges, præmissas autem auctoritates, quib; asseritur, quod consensus matrimonium facit ita intelligi volunt, vt consensus vel pactio coniugalis non ante coitum faciat matrimonium, sed in coitu. Sicut n. defloratio virginitatis non facit matrimonium, nisi præcedat pactio coniugalis: ita nec pactio coniugalis, antequam absit copula carnalis. Ex pactioe ergo coniugali sponsi & sponsæ fiunt autē coitum: in coitu vero sic efficiuntur coniuges. Facit enim pactio coniugalis, vt quæ prius erat sponsa in coitu fiat coniunx.

Responsio ad prædicta cum determinatione superiorum. I

His a. ita respondemus. Fit aliquando desponsatio, vbi est cōpromissio viri & mulieris de cōtrahēdo matrimonio: non est a. ibi consensus de presentī. Est & desponsatio habēs consensus de presentī, i. pactioem coniugalē, quæ sola facit coniugium. In illa ergo desponsatione, vbi est pollicitatio contrahendi matrimonium, sponsi tantum & sponsæ fiunt, non coniuges: & talib; sponsis licet sine cōmuni consensu continentiam profiteri, & monasterium eligere. In ea vero desponsatione, vbi est consensus de presentī, cōiugium contrahitur: & ab illius desponsationis prima fide veri coniuges appellantur. Secundū hanc distinctionem desponsationis, desponsis variè loquuntur Dd.

Quomodo accipiatur sponsa in subditis capitulis. II

Aliquando enim sponsas vocant, quæ talem habuerunt desponsationē, vbi fuit pactio coniugalis de presentī, & illæ veræ cōiuges sunt. Vnde Greg. Si quis vxorē desponsauerit vel subarrauerit, quāquam

quam

27. q. 1. c. Si
quis uxore.
Vbi supra c.
si quis de-
sponsauerit.
Ibid. c. Qui
desponsata.
Deut. 22.

Matth. 1. p
Deut. 12. f

quam postmodum preueniente die mortis eius ne-
quiuerit eam ducere in vxore, tamen nulli de co-
sanguinitate eius licet accipere eam in coniugio: &
si inuentum fuerit factum, separetur omnino. Item
Iulius Papa. Si quis desponsauerit vxore vel subar-
rauerit, & vel preueniente die mortis, vel irruentibus
quibusdam causis eam non cognouerit: nec frater
eius, nec ullus de consanguinitate eius eandem sibi
tollat in vxore vilo vnquam tempore. Item Greg.
Qui desponsatam proximi sui puellam acceperit in
coniugium, anathema sit ipse, & omnes consentien-
tes ei: quia secundum legem Dei mori decernitur.
Nam diuina legis mos est sponsas appellare coniu-
ges: vt in Euang. Accipe Mariam coniugem tuam.
Et in Deut. Si quis alteri sponfam in agro vel quo-
libet loco oppresserit, vel adduxerit in domum
suam, moriatur, quia vxore proximi sui violauit:
non quae iam vxor erat, sed quae a parentibus vxor
fieri debebat. Ex his colligitur, quod sponsae quaedam
coniuges sunt ante commixtionem sexuum. Sed
forte illud mouet, quod in fine capituli dicitur.
Non quae iam vxor erat, sed quae vxor fieri debe-
bat. Quod non ita intelligi debet quasi vxor vere
non fuerit, ex quo pactio coniugalis intercessit:
sed quia nondum traducta fuerat, nec res vxoria
intercesserat, scilicet concubitus coniugalis.

Quod aliter accipitur in his aliis capitulis sponsa.

Ex con. Tri-
buren. 6. 43.

Haec etiam sponsa est, quae sic viro desponsata est,
vt non intercesserit consensus de praesenti, sed spon-
sio futuri. Secundum quem modum illud decretum
intelligitur. Si quis sponfam filii oppresserit, & post
filius eius eam duxerit, pater postea non habeat vxor-
em, nec mulier virum: filius qui patris facinus igno-
rauit, aliam ducat. Si coniunx illa fuisset (quod vtiq;
foret, si in sponsalibus pactio coniugalis intercessis-
set) non permitteretur sponso aliam ducere. Moechis
autem poena non nubendi ex rigore infligitur, vt
alii

Ex eodem
con. tribur.
cap. 41.

terreantur. Idem ex eod. Quidam desponsavit
uxorē & dotavit: & cum ea coire nō potuit, quam
clanculo frater eius corrupit, & grauidā reddidit;
decretum est, vt quamuis nupta non potuerit esse
legitimo viro, desponsatam tamē fratri frater ha-
bere non possit: sed mœchus & mœcha fornicationis
quidem vindictam sustineant, licita vero
eis coniugia non negentur. De illa desponsatione
hoc intelligi debet, vbi non fuit consensus coniu-
galis de præsenti: alioquin non liceret eis alia for-
tiori coniugia. Secundum hoc etiam illud intelligi
debet. Statutum est, à sacro conuentu, vt si quis
sponsam alterius rapuerit, publica pœnitentia
mulctetur, & sine spe coniugij maneat. Et si ipsa ei-
dem crimini consentiens non fuerit, licentia nu-
bendi alteri non negetur. Apparet hanc fuisse de-
sponsatam sine pactioe coniugali de præsenti, &
ideo non fuisse coniugem: cui viuenti sponso, al-
teri nubendi licentia non negatur. Sunt enim quæ-
dam nuptialia pacta de futuro, ex quibus sponsi
& sponsæ vocantur, nec exinde coniuges sunt, &
est pactio quædam coniugalis de præsenti, quæ
sponsum & sponsam etiam coniuges facit. Et v-
traque pactio desponsatio vel sponsalia interdum
dicuntur: propriè tamen sponsalia dicuntur, quæ-
dam solennia pacta nuptialia.

Ex Conc.
Toletano
vbi sup. c.
Statutum.

Quare non statim tradantur sponse. M

De nuptialibus pactis, vbi est tantum sponsio
futura ait Aug. Institutum est, vt iam pactæ spon-
sæ non statim tradantur, ne vilem habeat maritus
datam, quam suspirauit sponsus dilatam.

Aug c. 3 l. 8.
confessio-
num, to. 1.

Quæ sponsa sit vidua mortuo sponso, & quæ non. N

Et est sciendum, quod illa sponsa, quæ tantum in
futuro est pacta, mortuo sponso non remanet vi-
dua: quia nō fuerat vi- vide si quis eā duxerit,
ad sacros ordines con- nō prohibetur quia
non duxit vidua. Vi- maritus non licet

27. q. 2. cap.
Quod autē: